

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS ÁLTAL EGYÜTTTESEN ELFOGADOTT HATÁROZATOK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1098/2008/EK HATÁROZATA

(2008. október 22.)

a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évéről (2010)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 137. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak ⁽³⁾ megfelelően,

mivel:

- (1) A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem az Európai Unió és tagállamai egyik legfontosabb kötelezettségvállalása.
- (2) Az Amszterdami Szerződés 1997-ben a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemről szóló új rendelkezéseket adott hozzá az EK-Szerződés – különösen annak 136. és 137. cikkében lévő – szociálpolitikai rendelkezéseivel érintett, már létező tevékenységi területekhez, és ezen a téren új jogi keretet és a politikai kötelezettségvállalásoknak új alapot teremtett.
- (3) A 2000. március 23–24-i lisszaboni Európai Tanács felismerte, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés mértéke elfogadhatatlan. A befogadóbb Európai Unió megteremtése ezért az Unió gazdasági növekedésre, több és jobb munkahely megteremtésére, valamint

nagyobb társadalmi kohézió elősegítésére vonatkozó tíz éves stratégiai célja megvalósításának lényeges elemének számított.

- (4) A lisszaboni Európai Tanács cselekvésre szólította fel a tagállamokat és a Bizottságot annak érdekében, hogy 2010-re „sikerüljön jelentős mértékben felszámolni a szegénységet”. A lisszaboni Európai Tanács ezért úgy döntött, hogy ezen a téren nyitott koordinációs módszert fogad el.
- (5) A szociális védelemre és társadalmi befogadásra irányuló nyitott koordinációs módszer kezdettől fogva fontos eszköze volt a politikai kötelezettségvállalás támogatásának, valamint az EU azon képessége megerősítésének, hogy segítse a tagállamokat az erősebb európai társadalmi kohézió megteremtésében.
- (6) A nyitott koordinációs módszer segít elmélyíteni a kölcsönös tanulást, és felhívja a figyelmet arra, hogy a kirekesztés és a szegénység többdimenziós jelenség. A nyitott koordinációs módszer így megteremti a hatékonyabb helyszíni cselekvés feltételeit, és polgárai számára is láthatóbbá teszi az EU szociális értékek iránti elkötelezettségét.
- (7) Mindezen eredmények ellenére a lakosság számottevő részének nélkülöznie kell, az alapvető szolgáltatásokhoz korlátozottan és egyenlőtlen feltételek mellett fér hozzá, vagy a társadalomból kirekesztve él. A szociális védelemről és a társadalmi befogadásról szóló 2008. évi közös jelentés hangsúlyozza, hogy az elszegényedés veszélye 78 millió embert – köztük 19 millió gyermeket – fenyeget az Európai Unióban. A nők és férfiak közötti jövedelmkülönbség hozzávetőlegesen két százalékpont.
- (8) Mindezek mellett a vagyoni különbségek és a súlyos szegénység egyre aggasztóbb jelenséggé válnak az Unióban.
- (9) A társadalmi és gazdasági kohézió érdekében a kedvezőtlen helyzetű térségek, a strukturális szempontból tartósan hátrányos helyzetű területek, a legkülső régiók, bizonyos szigetek és szigeti tagállamok, valamint a közelmúltban az ipar leépítésével vagy ipari átalakulással érintett területek támogatására van szükség.

⁽¹⁾ HL C 224., 2008.8.30., 106. o.

⁽²⁾ A 2008. június 18-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. június 17-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2008. október 2-i határozata.

- (10) A társadalmi kirekesztés rombolja a polgárok jólétét, valamint gátolja képességüket az önkifejezésre és a társadalmi részvételre. Ezért e vonatkozást is kellően láthatóvá kell tenni a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve (továbbiakban: az európai év) során.
- (11) A szociális valóság felméréséről szóló 2007. november 15-i állásfoglalásában az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a szociális kohézió megerősítését, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés eltörlését az Európai Uniónak politikai prioritásként kell kezelnie.
- (12) A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet mind az Unión belül, mind azon kívül folytatni kell, összhangban az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Céljaival, amelyekhez az Unió és tagállamai is csatlakoztak.
- (13) A szegénység és a társadalmi kirekesztés széles körű, összetett és többrétű problémát jelent. Mindkettő számos tényezővel függ össze, például a jövedelemmel, az élet-színvonallal, a megfelelő oktatási és munkavállalási lehetőségek szükségességével, a jól működő szociális védelmi rendszerekkel, a lakhatással, a jó minőségű egészségügyi és egyéb szolgáltatáshoz való hozzáféréssel, valamint az aktív állampolgári szerepvállalással. Ezért az összes érintett szakpolitika szereplőjét be kell vonni.
- (14) Következésképpen, a szegénység megelőzéséhez és az ellene való küzdelemhez olyan nemzeti, regionális és helyi szintű többdimenziós politikákra van szükség, amelyek biztosítják a gazdasági és a szociális politikák és a különösen veszélyeztetett csoportokat, illetve személyeket célzó stratégiák közötti egyensúlyt. Az európai év elősegítheti e többdimenziós politikák ösztönzését és az idevágó mutatók továbbfejlesztését.
- (15) A lisszaboni stratégiát kiegészítő és támogató, 2005–2010 közötti időszakra vonatkozó szociális menetrend kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági növekedés szociális dimenziójának előmozdításában, valamint a polgárok társadalomban és munkaerőpiacon történő részvételében. A szociális menetrend egyik prioritása az esélyegyenlőség elősegítése, amely a társadalmi és a generációk közötti szolidaritásnak, valamint egy szegénységtől mentes és befogadóbb társadalom megteremtésének fontos tényezője.
- (16) A társadalmi befogadásról szóló nemzeti cselekvési tervekben több tagállam kiemeli, hogy bizonyos társadalmi csoportok, mint például a gyerekek, a korai iskolaelhagyók, az egyedülálló szülők, a nagycsaládok, az egykeresős családok, a fiatalok, különösen a fiatal nők, az idősek, a bevándorlók és etnikai kisebbségek, a fogyatékkal élők és gondozóik, a hajléktalanok, a munkanélküliek, közöttük különösen a hosszú távon munkanélküliek, a bebörtönzöttek, az erőszakos cselekmények áldozataul esett nők és gyerekek, valamint az egészségre ártalmas szereket túlzott mértékben fogyasztók elszegényedési és/vagy társadalmi kirekesztési veszélyeztetettsége igen nagy. A legvesélyeztetettebb csoportokra irányuló nemzeti politikák és támogató intézkedések fontos szerepet játszhatnak a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben.
- (17) Tisztességes foglalkoztatással jelentősen csökkenthető az elszegényedés kockázata. Azonban a foglalkoztatás önmagában nem mindig elégséges feltétele annak, hogy az egyének kiemelkedjenek a szegénységből, az elszegényedés kockázata pedig még a dolgozók körében is viszonylag magas. A foglalkoztatottak szegénysége az alacsony jövedelmekkel, a nők és férfiak jövedelmkülönbségével, az alacsony képzettséggel, a korlátozott szakképzési lehetőségekkel, a család és a munka összeegyeztethetőségének szükségességével, a bizonytalan foglalkoztatással és munkakörülményekkel, valamint a nehéz háztartási körülményekkel hozható összefüggésbe. A minőségi foglalkoztatás, valamint a szociális és gazdasági támogatás ezért elengedhetetlen ahhoz, hogy az egyént kiemeljék a szegénységből.
- (18) A munkaerőpiac változó szükségleteihez alkalmazkodó alapvető készségek és képzettségek hiánya jelentősen gátolja a társadalmi integrációt. Egyre nagyobb a veszélye annak, hogy új törésvonalak keletkeznek a társadalomból kirekesztettek és a megkülönböztetés valamely formáját elszenvedők, valamint azok között, akiknek lehetősége van részt venni az egész életen át tartó tanulási programokban, amelyek javítják a foglalkoztathatósági esélyeket és az alkalmazkodóképességet, valamint elősegítik a személyes fejlődést és az aktív polgári szerepvállalást. A megfelelő képzettséggel nem rendelkezők számára nehezebb a belépés a munkaerőpiacra, nehezebben találnak jó minőségű munkát, nagyobb valószínűséggel válnak tartósan munkanélkülivé, vagy ha dolgoznak, nagy valószínűséggel rosszul fizetett állást kapnak.
- (19) A információs és kommunikációs technológiák elérhetősége és azok használatának képessége egyre inkább alapkövetelménye a társadalmi integrációnak. Egy 2006. június 11-én Rigában jóváhagyott miniszteri nyilatkozat a mindenkit befogadó információs társadalom megteremtését tűzi ki célul.
- (20) A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni közösségi fellépés sikere a társadalmi és politikai támogatottság mértékén múlik. Továbbá az európai év célkitűzéseit mozdítja elő az esélyegyenlőségről és a megkülönböztetésmentességről szóló uniós jogalkotás eredményes végrehajtása is. Ezért az európai évnek ösztönöznie kell a figyelemfelkeltést, lendületet kell teremtenie, és segítenie kell a legjobb gyakorlatok cseréjét a tagállamok, a helyi és regionális hatóságok, valamint a szegénység elleni küzdelemben részt vevő nemzetközi szervezetek között. Segítenie kell abban, hogy a politikai figyelem a problémára összpontosuljon, és sikerüljön minden érdekeltet mozgósítani annak érdekében, hogy előmozdítsa és erősítse a szociális védelemhez és társadalmi befogadáshoz kapcsolódó nyitott koordináció módszerét, továbbá segítse az e területen tett, közösségi és nemzeti szintű egyéb intézkedéseket és kezdeményezéseket, együttműködve a szegénység által sújtott emberekkel és az őket képviselővel.
- (21) Az európai évnek ösztönöznie kell a szegénységet és a társadalmi kirekesztést megelőző, aktív bevonásra irányuló politikákat, valamint elő kell mozdítania a nyílt koordinációs módszeren belül e területre vonatkozó legjobb gyakorlatokat.

- (22) A nemzeti szinten történt előrelépés eltérő mértéke, a különböző nemzeti társadalmi-gazdasági és kulturális környezet, valamint a kulturális érzékenység miatt az év jelentős számú intézkedése a közvetett központosított irányítás rendszerén keresztül megvalósuló, nemzeti szintű decentralizációt igényli az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 54. cikke (2) bekezdésének c) pontjában és az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendeletben ⁽²⁾ meghatározott eljárásokkal összhangban.
- (23) Ugyanakkor a Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie a nemzeti szinten meghatározott politikai prioritásokat, hogy biztosítsa azok összeegyeztethetőségét az európai év stratégiai célkitűzéseivel és végeredményben a nyitott koordinációs módszer számára megállapított közös célkitűzésekkel.
- (24) Az európai év eredményességének alapvető feltétele a közösségi, nemzeti, regionális és helyi szinten részt vevő partnerek eredményes koordinációja. A helyi és regionális partnerek sajátos szerepet játszanak a szegénységben élők és a társadalomból kirekesztettek érdekeinek előmozdításában.
- (25) Az európai évben való részvételnek nyitottnak kell lennie a tagállamok számára, az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodást aláíró EFTA- (Európai Szabadkereskedelmi Társulás) államok számára az abban a megállapodásban meghatározott feltételeknek megfelelően, továbbá az előcsatlakozási stratégiában részt vevő tagjelölt országok és a nyugat-balkáni országok számára a vonatkozó megállapodásaikban megállapított feltételekkel összhangban, valamint az európai szomszédsági politikában (ESZP) érintett országok számára a 2004. májusi stratégiai dokumentum és a nemzeti cselekvési tervek rendelkezéseivel összhangban.
- (26) Az európai év javíthatja a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet célzó, már létező programok és kezdeményezések közötti közösségi szintű koordinációt, többek között a szociális védelemről és társadalmi befogadásról szóló nyílt koordinációs módszert is.
- (27) Biztosítani kell az európai év más közösségi fellépésekkel való összeegyeztethetőségét és kiegészítő jellegét, különösen a Progress program, a strukturális alapok, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), valamint a megkülönböztetés elleni küzdelemhez, a nemek közti egyenlőség és az alapvető jogok elősegítéséhez kapcsolódó fellépésekhez, illetve az oktatáshoz, a képzéshez, a kultúrához és a kultúrák közti párbeszédhez, az ifjúsághoz, a polgársághoz, a bevándorláshoz és a menekültüghöz, valamint a kutatáshoz kapcsolódó fellépések tekintetében.
- (28) Az európai évnek folytatnia kell a korábbi európai évek – az esélyegyenlőség mindenki számára európai éve (2007) és a kultúrák közötti párbeszéd európai éve (2008) – során kidolgozott módszereket.
- (29) Ez a határozat a program teljes időtartamára meghatározza a pénzügyi keretösszeget, amely az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a költségvetési fegyelemről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodás ⁽³⁾ 37. pontja értelmében a költségvetési hatóság számára az elsődleges hivatkozási alapot jelenti.
- (30) Az e határozat végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽⁴⁾ összhangban kell elfogadni.
- (31) Mivel ezen határozat céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, tekintettel többek között a többoldalú partnerségek, az országokon átnyúló információcseré és a helyes gyakorlat közösségi szinten történő terjesztésének szükségességére, és ezért az intézkedés léptéke miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

Az európai év

A társadalmi kirekesztés elleni közösségi fellépés támogatása céljából a 2010-es évet a „szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének” (a továbbiakban: európai év) nyilvánítják.

2. cikk

Célkitűzések és irányadó elvek

(1) Az európai év célkitűzései és irányadó elvei a következők:

- a) jogok elismerése – a szegénységben és társadalmi kirekesztésben élők méltóságát teljes élethez és a teljes körű társadalmi szerepvállaláshoz való alapvető jogának elismerése. Az európai év erősíti a szegénységben élők helyzetével kapcsolatos tudatosságot, különösen a kiszolgáltatott csoportokra és egyénekre tekintettel, és elősegíti, hogy eredményesen gyakorolhassák szociális, gazdasági és kulturális jogaikat, valamint elegendő erőforráshoz és minőségi szolgáltatásokhoz férjenek hozzá. Emellett az európai év hozzájárul a sztereotípiák és a megfélemlítés elleni küzdelemhez;

⁽¹⁾ HL L 248., 2002.9.16., 1. o.

⁽²⁾ HL L 357., 2002.12.31., 1. o.

⁽³⁾ HL C 139., 2006.6.14., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- b) felelősségmegosztás és szerepvállalás – nagyobb társadalmi részvétel a társadalmi befogadást elősegítő politikák és intézkedések kidolgozásakor, a közös és az egyéni felelősség hangsúlyozása a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben, valamint az önkéntes tevékenységek ösztönzésének és támogatásának jelentősége. Az európai év előmozdítja a köz- és magánszféra szereplőinek bevonását, többek között proaktív partnerségeken keresztül. Elősegíti a tudatosítást, az elkötelezettséget és lehetőségeket biztosít ahhoz, hogy valamennyi polgár részt vállalhasson, különösen azok, akik a szegénységet közvetve vagy közvetlenül megtapasztalták;
- c) összetartás – az összetartóbb társadalom megteremtésének elősegítése azzal, hogy felhívják a nyilvánosság figyelmét arra, hogy mindannyiunk javát szolgálja, ha sikerül leküzdeni a szegénységet, megvalósul a javak igazságos elosztása, és senki sem szorul a társadalom peremére. Az európai év egy olyan társadalom megteremtését segíti elő, amely képes az életminőségnek, ideértve a készségek és foglalkoztatás minőségét, a szociális jólétet – többek között a gyermekek jólétét is –, valamint az esélyegyenlőségnek a növelésére és biztosítására. Biztosítja továbbá a generációkon belüli és generációk közötti fenntartható fejlődést és szolidaritást, valamint a politikai összhangot az Európai Unió világszintű fellépéseivel;
- d) kötelezettségvállalás és konkrét intézkedések – a szegénység és a társadalmi kirekesztés felszámolásával kapcsolatos határozott európai uniós és tagállami kötelezettségvállalás újbóli megerősítése, valamint ennek a kötelezettségvállalásnak és a fellépéseknek az előmozdítása minden döntési szinten. A szociális védelemre és a társadalmi befogadásra irányuló nyitott koordinációs módszer eredményeire és lehetőségeire építve az európai év megerősíti a szegénység és társadalmi kirekesztés megelőzésére és az ezek elleni küzdelemre vonatkozó politikai kötelezettségvállalást, a politikai figyelem összpontosítása és az érdekelt felek mozgósítása révén, illetve további lendületet ad a területre vonatkozó európai uniós és tagállami intézkedéseknek.

(2) E célok végrehajtásakor a Közösségnek és a tagállamoknak figyelembe kell venniük a melléklet IV. részében felsorolt prioritásokat.

3. cikk

Az intézkedések tartalma

- (1) A 2. cikkben megfogalmazott célkitűzések többek között különösen az alábbi közösségi és nemzeti szintű intézkedésekkel valósíthatók meg:
- a) találkozók és rendezvények,
- b) tájékoztató, népszerűsítő és oktatási kampányok,
- c) adott esetben nemek szerinti bontásban megvalósuló adatgyűjtésen alapuló közösségi vagy nemzeti szintű felmérések és tanulmányok.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések részletei a mellékletben találhatóak.

(3) A szélesebb nyilvánosságot célzó, összes intézkedést mindenki – többek között a szegénységben és a fogyatékos-sággal élők – számára könnyen elérhetővé kell tenni.

4. cikk

A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének elve

Az európai év figyelembe veszi a nőket és férfiakat érintő szegénység és társadalmi kirekesztés különböző kockázatait és dimenzióit. Az európai év végrehajtásakor a Közösség és a tagállamok a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére törekcszenek.

5. cikk

Közösségi szintű együttműködés és végrehajtás

(1) Az e határozat végrehajtásához szükséges intézkedéseket a 7. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően fogadják el.

(2) A Bizottság biztosítja, hogy az e határozatban említett közösségi intézkedéseket a melléklettel összhangban hajtsák végre.

(3) A Bizottság különösen megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a 10. cikkben említett közösségi intézkedések és kezdeményezések összhangban legyenek és egymást kiegészítsék annak érdekében, hogy megvalósulhassanak a 2. cikk célkitűzései.

(4) A Bizottság, különösen európai szinten, rendszeres eszmecserét folytat többek között a szegénységben élőkkel együtt dolgozó érintett felekkel az európai év megtervezéséről, végrehajtásáról, nyomon követéséről és értékeléséről. Minden vonatkozó információt közzétesz a nyilvánosság számára.

(5) A Bizottság szorosan bevonja a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot az európai év előkészítésébe és megvalósításába, és adott esetben más illetékes bizottságokat is tájékoztat, illetve bevon a munkába.

(6) A Bizottság adott esetben más európai uniós intézményekkel, szervekkel, irodákkal és ügynökségekkel is együttműködik.

6. cikk

Nemzeti szintű együttműködés és végrehajtás

(1) Minden tagállam kinevez egy nemzeti végrehajtó testületet, amely megszervezi a tagállam részvételét az európai évben, illetve biztosítja a nemzeti szintű koordinációt. A nemzeti végrehajtó testület az európai év nemzeti programjának és prioritásainak meghatározásáért, valamint a közösségi finanszírozásra javasolt egyes intézkedések kiválasztásáért felelős. A nemzeti stratégiát és az európai év prioritásait a 2. cikkben felsorolt célkitűzésekkel összhangban kell meghatározni.

(2) A közösségi támogatás nemzeti szintű intézkedéseknek történő odaítélésének eljárását a melléklet II. része állapítja meg.

(3) Feladatai teljesítése során, különösen a nemzeti program kidolgozásakor, illetve az európai év végrehajtása során bármikor, a nemzeti végrehajtó bizottság szorosan együttműködik és egyeztet az érintett felek széles körével, beleértve a civil társadalmi szervezeteket, a szegények és társadalmi kirekesztettek érdekvédelmi szervezeteit, a szociális partnereket, valamint a regionális és helyi hatóságokat.

7. cikk

A bizottság

(1) A Bizottságot egy bizottság (a továbbiakban: bizottság) segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.

(3) A bizottságban részt vevő tagállami képviselőt lehetőleg a 6. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti végrehajtó testületből kell delegálni.

8. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) A közösségi szintű intézkedések a melléklet I. részében meghatározottaknak megfelelően 80 %-os támogatásban részesülhetnek, vagy az Európai Unió általános költségvetéséből finanszírozott közbeszerzési szerződések tárgyát képezhetik.

(2) A melléklet II. részében meghatározott eljárásnak megfelelően az országos, regionális és helyi szintű intézkedések esetében az Európai Unió általános költségvetéséből az összes támogatható költség maximum 50 %-áig van lehetőség a társfinanszírozásra.

9. cikk

A pályázat és a kiválasztási eljárás

(1) A 8. cikk (1) bekezdése szerinti intézkedések finanszírozásáról szóló határozatokat a Bizottság a 7. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően fogadja el.

(2) A 8. cikk (2) bekezdése szerinti intézkedések esetében a pénzügyi támogatásra vonatkozó kérelmeket a nemzeti végrehajtó testületek nyújtják be a Bizottsághoz a melléklet II. részében említett eljárásnak megfelelően.

10. cikk

Összeegyeztethetőség és kiegészítő jelleg

(1) A Bizottság a részt vevő országokkal együtt biztosítja, hogy e határozat intézkedései összeegyeztethetők legyenek más közösségi, nemzeti, regionális és helyi intézkedésekkel és kezdeményezésekkel.

(2) A Bizottság és a részt vevő országok továbbá biztosítják, hogy az európai év és a meglévő közösségi, nemzeti, valamint regionális intézkedések és források teljes mértékben kiegészítsék egymást azokban az esetekben, ahol az utóbbiak elősegíthetik az európai év célkitűzéseinek elérését.

11. cikk

Részt vevő országok

Az európai évben való részvétel a következők számára nyitott:

- a) a tagállamok;
- b) előcsatlakozási stratégiából részesülő tagjelölt országok, a közösségi programokban való részvételüket szabályozó olyan általános elveknek és általános feltételeknek megfelelően, amelyeket a keretmegállapodás, illetve a társulási tanácsok határozatai fogalmaznak meg;
- c) a nyugat-balkáni országok, a közösségi programokban való részvételük általános elveiről szóló keretmegállapodások alapján velük létrehozandó megállapodásoknak megfelelően;
- d) az EGT-megállapodást aláíró EFTA-államok a megállapodás rendelkezéseinek megfelelően;
- e) az ESZP partnerországai azoknak az általános elveknek és a közösségi programokban való részvételüket szabályozó általános feltételeknek megfelelően, amelyeket a 2004. májusi stratégiai dokumentum és a nemzeti cselekvési tervek fogalmaznak meg. Az e téren érintett ESZP-partnerországokban folytatott tevékenységekre nyújtott bármely közösségi pénzügyi támogatás az ESZP támogatási eszköz hatálya alá tartozik az ezen országokkal folytatott átfogó együttműködés során megállapított prioritásokkal és eljárásokkal összhangban.

12. cikk

Költségvetés

(1) Az e határozatban említett intézkedések végrehajtására előirányzott pénzügyi keretösszeg a 2009. január 1-től 2010. december 31-ig tartó időszakra 17 000 000 EUR, amelyből 6 500 000 EUR a 2009. december 31-ig tartó időszakra vonatkozik.

(2) Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság engedélyezi a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi keret korlátain belül.

13. cikk

Nemzetközi együttműködés

Az európai év keretén belül a Bizottság együttműködést folytathat a megfelelő nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetével.

14. cikk

A Közösség pénzügyi érdekeinek védelme

Az e határozat keretében finanszírozott intézkedések végrehajtása során a Bizottság a Közösség pénzügyi érdekeinek védelmét a csalás, korrupció és egyéb jogellenes tevékenység megelőzését szolgáló intézkedések alkalmazásával, hatékony ellenőrzésekkel biztosítja, gondoskodik róla, hogy a jogosulatlanul kifizetett összegeket visszafizessék, valamint szabálytalanság esetén hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat szab ki, az Európai Közösség pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendeletnek ⁽¹⁾, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról szóló, 1996. november 11-i 2185/96/EK, Euratom tanácsi rendeletnek ⁽²⁾, valamint az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló, 1999. május 25-i 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽³⁾ megfelelően.

15. cikk

Figyelemmel kísérés és értékelés

(1) A Bizottság 2011. december 31-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az e határozatba foglalt intézkedések végrehajtásáról, eredményeiről és átfogó értékeléséről.

(2) A jelentés tájékoztatást nyújt továbbá arról, hogy az európai év intézkedéseiben hogyan érvényesült a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítésének elve, és hogy az év milyen előnyöket hozott a kiszolgáltatott csoportok és egyének számára.

16. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Strasbourgban, 2008. október 22-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

H.-G. PÖTTERING

a Tanács részéről

az elnök

J.-P. JOUYET

⁽¹⁾ HL L 312., 1995.12.23., 1. o.

⁽²⁾ HL L 292., 1996.11.15., 2. o.

⁽³⁾ HL L 136., 1999.5.31., 1. o.

MELLÉKLET

Az e határozat 3. cikkében említett intézkedések részletes leírása**I. KÖZÖSSÉGI SZINTŰ INTÉZKEDÉSEK****1. Találkozók és rendezvények**

A közösségi szinten szervezett találkozók és rendezvények célja, hogy felhívja a figyelmet az európai év témáira, a szegénységre és a társadalmi kirekesztésre, valamint lehetőséget biztosítson az eszmecserére. Ezeken az érdekelt felek is részt vesznek majd, a rendezvények tervezésébe pedig a szegénységben élőket, valamint az őket képviselő civil szervezeteket is bevonják. E találkozók és rendezvények célja, hogy előmozdítsák a társadalmi szerepvállalást szolgáló intézkedések és gyakorlatok fejlesztését, és segítsék a politikai szabályozásban található hiányosságok pótlását, valamint felkeltsék az illetékes szereplők és intézmények figyelmét a szegénység és a társadalmi kirekesztés (különösen nők és gyermekek esetében) többrétű mivoltára, amely többek között olyan tényezőkben nyilvánul meg, mint például a foglalkoztatáshoz, a lakhatáshoz, a szociális védelemhez, a családi támogatáshoz, valamint az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

2. Tájékoztató és népszerűsítő kampányok, ideértve:

- a szolidaritásra irányuló különböző kezdeményezések szervezését a szegénység és a társadalmi kirekesztés visszaszorítása érdekében, hogy minden polgárnak lehetősége nyíljon a közvetlen vagy szervezeteiken keresztül történő különböző mértékű és formájú részvételre. A közösségi és nemzeti szintű médiakampányok segíthetik az európai év keretében megvalósuló pénzugyűjtő akciókat,
- az európai év számára különböző formátumban elérhető és rendelkezésre álló logó és jelmondatok kidolgozását, amelyek az európai évvel kapcsolatos bármely intézkedéssel összefüggésben használhatók,
- a hagyományos és új kommunikációs csatornákra és új technológiákra támaszkodó nemzeti és helyi szinten megvalósított közösségi szintű tájékoztató kampányt,
- a közvélemény érdeklődését felkeltő és a Közösség egész területén hozzáférhető kommunikációs és médiaeszközök előállítását,
- a tájékoztatást, az eredmények ismertetését, az európai év célkitűzéseire hozzájáruló közösségi programok, intézkedések és kezdeményezések láthatóságának javítását szolgáló megfelelő intézkedéseket és kezdeményezéseket,
- az oktatási intézmények, nem kormányzati és jótékonyági szervezetek közösségi és nemzeti szintű megfelelő kezdeményezéseit az európai évvel és a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos információk terjesztésére irányulóan,
- az európai év témáival kapcsolatban elért eredményeket és tapasztalatokat hangsúlyozó európai versenyek szervezését,
- ajánlások felhasználásával és a „nagykövetek” közreműködésével erős kapcsolat kialakítását olyan szervezetekkel és ágazatokkal, amelyek általában nem foglalkoznak a szegénység és a társadalmi kirekesztés kérdésével (pl. sporttal, művészettel foglalkozó szervezetek),
- az Europa portálon információs weboldal létrehozását.

3. Egyéb intézkedések

- adott esetben nemek szerinti bontásban megvalósuló adatgyűjtésen alapuló, közösségi szintű felmérések és tanulmányok készítése, amelyek célja, hogy értékelést és jelentést készítsenek az európai év előkészületeiről, eredményességéről, valamint azonnali és hosszú távú hatásáról. Az innovatív megoldások azonosításának elősegítése érdekében az egyik ilyen felmérés a polgárok véleményére kíváncsi a szegénység és társadalmi kirekesztés megelőzését és leküzdését célzó politikákról, adott esetben a szociális védelmi rendszerekről, valamint arról, hogy hogyan látják az Unió lehetséges szerepét a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben. Ezt a felmérést 2009-ben végzik majd el, hogy eredményeit az európai év nyitó konferenciáján már ismertetni lehessen,

- a súlyos szegénység és az alapvető jogok kapcsolatát vizsgáló tanulmányok elősegítése,
- együttműködés a magánszektorral, a műsorszolgáltatókkal és egyéb médiumokkal az európai évvel kapcsolatos információk terjesztésében, valamint olyan intézkedések ismertetésében, amelyek elősegítik a szociális kérdésekről folytatott tartós párbeszédet,
- a tudásátadást segítő technikai segítségnyújtás,
- az európai év hatékonyságát és hatását mérő értékelő jelentés.

Közösségi és nemzetközi szintű rendezvények szervezésével különleges kapcsolatokat lehet kialakítani elsősorban például az európai év és a szegénység eltörlésének ENSZ világnapjához (október 17.) kapcsolódó tevékenységek közötti kapcsolódási pontok megteremtésével.

A Bizottság és a részt vevő országok kölcsönös előnyére a Bizottság technikai és/vagy igazgatási segítséget vehet igénybe, például ha egy adott kérdésben külső szakértők bevonását kell finanszírozni.

4. Finanszírozás

A határozat 8. és 12. cikke alapján a támogatás a következő formában jelenhet meg:

- áruk és szolgáltatások beszerzése nyílt ajánlati felhívásokon keresztül, különösen a kommunikáció területén,
- tanácsadói szolgáltatások vásárlása nyílt ajánlati felhívások útján,
- olyan közösségi szintű különleges rendezvények költségfedezetére nyújtott támogatások, amelyek az európai évet előtérbe helyezik és népszerűsítik. E támogatás nem haladhatja meg a kedvezményezettnek felmerülő összköltség 80 %-át.

II. AZ INTÉZKEDÉSEK NEMZETI SZINTŰ TÁRSFINANSZÍROZÁSA

Ezeknek a intézkedéseknek figyelembe kell venniük annak szükségességét, hogy olyan finanszírozási lehetőségeket kell teremteni, amelyekkel elérhetők a „helyszínen” működő szervezetek és a leginkább a társadalom peremére szorult csoportokkal foglalkozó projektek.

1. A nemzeti, regionális vagy helyi szinten megvalósuló intézkedések országonként a teljes költség legfeljebb 50 %-áig jogosultak közösségi költségvetési finanszírozásra. Köz- vagy magánforrásokból a nemzeti társfinanszírozásnak legalább 50 %-ban kell kiegészítenie az EU-finanszírozást. Az intézkedések kiválasztásakor a nemzeti végrehajtó testületek szabadon dönthetnek arról, hogy igényelnek-e társfinanszírozást az egyes intézkedések végrehajtásáért felelős szervezetektől, és ha igen, akkor milyen mértékben.
2. E határozat elfogadását követően a Bizottság stratégiai keretdokumentumot készít, amely az e határozat 2. cikkében meghatározott célkitűzésekkel együtt megállapítja az európai év tevékenységeinek végrehajtására vonatkozó fő prioritásokat, és tartalmazza a nemzeti testületek részvételére és a nemzeti intézkedésekre vonatkozó minimum-követelményeket is.
3. A stratégiai keretdokumentumra válaszként a szociális védelemre és társadalmi befogadásra vonatkozó nemzeti programokkal összhangban minden nemzeti végrehajtó testület a civil társadalommal való konzultációt követően nemzeti programot készít az európai év végrehajtásáról.
4. Minden nemzeti végrehajtó testület egyetlen kérelmet nyújt be a közösségi finanszírozásra. Ennek a folyósítási kérelemnek be kell mutatnia az európai évre vonatkozó nemzeti programot és prioritásokat, valamint a támogatásra javasolt intézkedéseket. A folyósítási kérelemhez részletes költségvetést kell mellékelni a javasolt intézkedések teljes költségéről, valamint a társfinanszírozás összegéről és forrásairól. A támogatható költségek tartalmazhatják a nemzeti végrehajtó testület személyzeti és adminisztratív költségeit is.
5. A globális támogatások részt vevő országoknak történő kiutalása annak függvénye, hogy mennyire sikerül az e határozat 2. cikkében megfogalmazott és a stratégiai keretdokumentumban kidolgozott célkitűzéseket az európai év végrehajtására vonatkozó nemzeti programban megfelelően végrehajtani.

6. A Bizottság elbírálja a nemzeti végrehajtó szervek által benyújtott közösségi támogatás iránti kérelmeket, és többek között ellenőrzi, hogy a kérelmek eleget tesznek-e az e határozat 2. cikkében meghatározott célkitűzéseknek. A Bizottság szükség esetén a kérelmek módosítását kéri.

7. Az 1. pontba tartozó intézkedések a következők:

- a) az európai év célkitűzéseivel kapcsolódó találkozók és rendezvények, beleértve az európai év elindítására és népszerűsítésére vonatkozó nemzeti rendezvényeket is, amelyek ösztönző hatásúak, és teret adnak a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem konkrét intézkedéseivel kapcsolatos vitáknak;
- b) kölcsönös tanulási szemináriumok nemzeti, regionális és helyi szinten;
- c) a közösségi szintű kezdeményezések előkészítésével kapcsolatos egyéb rendezvények (pl. a szegénységről és a társadalmi kirekesztésről szóló éves európai kerekasztal és a szegénységben élők európai találkozója);
- d) az európai év által kiemelt elvek és alapvető értékek terjesztését szolgáló tájékoztató, oktatási és népszerűsítő kampányok és egyéb erős multiplikátor hatással bíró intézkedések az iskolákban nemzeti, regionális és helyi szinten, beleértve a díjátadások és versenyek szervezését is;
- e) az 1. rész 3. pontjában említetteken kívüli felmérések és tanulmányok az európai év kulcsfontosságú témáinak elmélyültebb vizsgálatára;
- f) képzési lehetőségek a köztisztviselők, a szociális partnerek, a média, a nem kormányzati szervezetek képviselői, valamint egyéb szereplők számára, hogy bővítsék ismereteiket a szegénység és a társadalmi kirekesztettség jelenségeiről, az európai és a nemzeti társadalmi integrációs politikákról, a különböző rendelkezésre álló politikai eszközökről, illetve javítsák a szegénységgel kapcsolatos ügyek kezelésére vonatkozó készségüket, és arra ösztönözzék őket, hogy aktív szerepet játsszanak a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben;
- g) együttműködés a médiával;
- h) a társadalmi befogadásra vonatkozó regionális és helyi kísérleti cselekvési tervek kidolgozása.

III. NEM PÉNZÜGYI TÁMOGATÁS

A Közösség nem pénzügyi támogatásban – ideértve az európai év számára megtervezett különleges logó használatának írásbeli engedélyezését és az európai évvel kapcsolatos egyéb eszközöket – részesíti az állami-, illetve magán-szervezetek kezdeményezéseit, amennyiben ez utóbbiak a stratégiai keretdokumentumban foglalt speciális feltételek alapján garantálják a Bizottságnak, hogy a szóban forgó kezdeményezések végrehajtása már folyamatban van, vagy az európai év során megvalósul, és e kezdeményezések várhatóan számottevően hozzájárulnak a európai év egy vagy több célkitűzésének eléréséhez.

A harmadik országokban az európai év rendezvénysorozat égisze alatt vagy azzal együttműködésben szervezett kezdeményezések számára a Bizottság szintén biztosíthat nem pénzügyi támogatást, és e kezdeményezések használhatják az európai év logóját és egyéb eszközeit.

IV. AZ EURÓPAI ÉV TEVÉKENYSÉGEINEK PRIORITÁSAI

tekintettel a szegénység és a társadalmi kirekesztés többdimenziós jellegére, és figyelembe véve a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem más politikákkal történő összehangolását, az európai év tevékenységeinek arra kell irányulniuk, hogy a szociális védelemre és társadalmi befogadásra vonatkozó nyitott koordinációs módszer számára egyértelmű hozzáadott értéket biztosítsanak, és annak hatékony kiegészítői legyenek. Ezeknek a tevékenységeknek ezért csak korlátozott számú prioritási területre kell összpontosítaniuk.

Az elvégzett elemzéssel, valamint a szociális védelemről és a társadalmi befogadásról szóló közös jelentésben meghatározott prioritásokkal összhangban az európai év a következő témákra összpontosít:

- a szegénység, különösen a súlyos szegénység megelőzését és visszaszorítását célzó többdimenziós integrált stratégiák és olyan megközelítések ösztönzése, amelyek az összes érintett politikan keresztül érvényesülnének,

- küzdelem a gyermekszegénység, beleértve a szegénység generációk közti átöröklése, valamint a családokon belüli szegénység ellen, külön figyelmet fordítva a nagycsaládokra, az egyszülős családokra és az eltartottakat gondozó családokra, valamint az intézetekben élő gyermekeket érintő szegénységre,
- a befogadó munkaerőpiacok előmozdítása, a foglalkoztatottak szegénységének és a munka kifizetődővé válásának megoldása,
- az oktatásban és a képzésben tapasztalható hátrányok megszüntetése, beleértve a számítógép-felhasználói képzeteket is, valamint az információs és kommunikációs technológiákhoz történő, mindenki számára egyenlő hozzáférés ösztönzése, külön figyelemmel a fogyatékossgal élők különleges igényeire,
- a szegénység nemek közötti egyenlőségre és életkorra vonatkozó dimenzióinak kezelése,
- egyenlő hozzáférés biztosítása a megfelelő forrásokhoz és szolgáltatásokhoz, beleértve a tisztességes lakhatási körülményeket, valamint az egészségügyi és szociális védelmet,
- a kulturális és szabadidős lehetőségekhez való hozzáférés elősegítése,
- a megkülönböztetés megszüntetése és a bevándorlók és etnikai kisebbségek társadalmi befogadásának elősegítése,
- az aktív befogadás integrált megközelítésének előmozdítása,
- a fogyatékossgal élők és családjuk, a hajléktalanok, valamint más veszélyeztetett csoportok és egyének igényeinek figyelembevétele.

Az európai év rendezvényeinek megtervezésekor a fenti prioritásokkal összhangban a részt vevő országok a területi kohézió figyelembevételével a témákat az országos, regionális és helyi körülményekhez és kihívásokhoz igazítják.

Az e határozat 2. cikkében megfogalmazott célkitűzések fényében a részvétel kérdésének minden prioritásban meg kell jelennie.

Az e határozat 4. cikkének értelmében az európai év tevékenységeinek végrehajtásakor a Bizottságnak és a tagállamoknak figyelembe kell venniük, hogy a nőket és a férfiakat a szegénység és társadalmi kirekesztés eltérő módon érinti. Egyben biztosítaniuk kell, hogy az európai év prioritásai között megjelenjen a nemek közti egyenlőség érvényesítésének elve, hogy azzal is elősegítsék a nemek közti egyenlőséget.
